

Datum

2026-06-29

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

ASN-2026-9723

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss Arbetsmarknadsdepartementet - Remiss av
betänkandet Tolkavgift och förbud mot barntolkning
(SOU 2026:23)
STK-2026-850**

Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden har mottagit remiss av betänkandet Tolkavgift och förbud mot barntolkning (SOU 2026:23) och ombetts yttra sig till kommunstyrelsen.

Nämnden avstryker utredningens förslag om ett krav på myndigheter att införa en tolkavgift, men välkomnar förslaget att undanta bland annat socialtjänsten och ärenden som direkt rör barn.

Nämnden tillstyrker utredningens förslag om förbud mot barntolkning.

Slutligen delar nämnden utredningens bedömning att frågan om ett förbud mot anhörigtolkning behöver utredas ytterligare.

Yttrande

Förslaget att införa tolkavgift

Arbetsmarknads- och socialnämnden avstyrker utredningens förslag att införa en tolkavgift.

Nämnden framhåller värdet av att tolktjänster är kostnadsfria för den enskilde som har behov av tolk i kontakt med myndigheter.

Tillgången till tolk är viktig för att alla Malmöbor ska kunna förstå och tillvarata sina rättigheter och skyldigheter, i enlighet med förvaltningslagen § 13.

Förslaget skapar otydlighet

Arbetsmarknads- och socialnämnden framhåller behovet av att lagstiftningen bidrar till tydlighet och förenklingar. Nämnden bedömer att utredningens förslag kommer skapa otydlighet, gränsdragningsproblem och ökad administration.

Utredningens förslag innebär att många verksamheter och ärenden undantas från det generella kravet att införa tolkavgift.

Arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer att det gör det otydligt för såväl myndigheter som för enskilda när tolkning är avgiftsbelagt på en myndighet och kostnadsfri på en annan.

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser att detta kan påverka nämndens målgrupper negativt när olika regler gäller i kontakten med olika myndigheter och olika typer av ärenden.

Risk för ökade trösklar i kontakten med myndigheter

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser vikten av att förbättra förutsättningarna för personer som inte behärskar svenska språket att lära sig svenska och integreras i det svenska samhället.

Nämnden bedömer emellertid inte att en avgift för tolk är ett ändamålsenligt sätt att bidra till dessa effekter.

Nämnden delar utredningens bedömning att en tolkavgift i första hand kommer att påverka utrikesfödda som befinner sig i utsatta situationer med små ekonomiska marginaler, dålig hälsa eller som står utanför arbetsmarknaden. Det riskerar leda till att personer som har behov av stöd avstår från att kontakta myndigheter.

Nämnden framhåller att införandet av en tolkavgift i kontakten med myndigheter som Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan kan leda till att personer som befinner sig i en ekonomiskt utsatt situation och behöver stöd för att hitta jobb inte söker det stöd som finns att tillgå.

Det riskerar påverka arbetsmarknads- och socialnämndens målgrupper negativt och kan försämra deras förutsättningar att integreras i samhället och lära sig svenska. Arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer därmed att avgiften kan motverka förslaget syfte.

Nämnden delar även utredningens bedömning att en tolkavgift skulle kunna leda till att personer väljer bort tolk i kontakt med myndigheter av ekonomiska skäl trots att behov

finns. Det riskerar leda till missförstånd, felaktiga beslut, bristfälliga utredningar och felaktiga samtycken, vilket i förlängningen utgör en risk för bristande rättssäkerhet i myndighetsutövning.

Risk för ökning av ekonomiskt bistånd

Nämnden instämmer i utredningens bedömning (9.8.4) att en tolkavgift kan leda till att personer med små ekonomiska marginaler kan behöva söka ekonomiskt bistånd hos socialtjänsten för att kunna betala tolkavgiften. Det skulle i förlängningen leda till att kostnaden för tolkavgiften i viss mån kan komma att bekostas av kommunen, i motsats till det uttalade syftet med förslaget.

Vidare bedömer nämnden att en tolkavgift riskerar att medföra en ökad administrativ börda för de verksamheter där tolkavgift kan komma att införas.

Konsekvenser för jämställdheten

Ytterligare ett skäl till att nämnden avstyrker utredningens förslag är att en tolkavgift riskerar leda till att kvinnor påverkas negativt av införandet av tolkavgift i högre grad än män.

Det beror, som utredningen beskriver (22.2.4), bland annat på att utrikesfödda kvinnor har lägre inkomst än utrikesfödda män samt att arbetslösheten är högre bland utrikesfödda kvinnor än utrikesfödda män och således har större behov av kontakter med det offentliga för stöd i att söka arbete eller ansöka om olika typer av ersättningar.

Undantag för socialtjänsten och ärenden som direkt rör barn

Utifrån att regeringen avser införa ett krav på myndigheter att införa tolkavgift välkomnar arbetsmarknads- och socialnämnden ett undantag för socialtjänsten och ärenden som direkt rör barn.

Nämnden bedömer att införandet av tolkavgift skulle försvåra nämndens möjligheter att arbeta förtroendeskapande och erbjuda en lättillgänglig och förebyggande socialtjänst som sänker trösklarna till stöd och insatser, i enlighet med den nya socialtjänstlagen.

Nämnden delar utredningens bedömning (9.8.4) att en tolkavgift inom socialtjänstens verksamheter, exempelvis hjälp till missbrukare eller personer som vill komma bort från kriminalitet, riskerar att motverka att enskilda tar egna kontakter med socialtjänsten. Det skulle kunna få negativa konsekvenser för personer i utsatta situationer och försvåra för nämnden att utföra sitt uppdrag.

Arbetsmarknads- och socialnämnden tillstyrker utredningens förslag att införa ett undantag från kravet på tolkavgift för ärenden som direkt rör barn då detta, enligt utredningens bedömning (9.6), riskerar att strida mot barnkonventionen.

Förslaget att förbjuda barntolkning

Arbetsmarknads- och socialnämnden tillstyrker utredningens förslag om att införa ett förbud mot att använda barn som tolkar.

Nämnden har redan idag som policy att aldrig låta barn tolka. Att det förbjuds i lag att barn inte ska tolka i kontakt med det offentliga kommer bidra till större tydlighet i frågan.

Förslaget att inte införa förbud mot anhörigtolkning

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i utredningens bedömning i att det inte finns skäl att införa ett separat förbud mot användandet av anhörigtolkar när det redan i praktiken är möjligt via befintlig lagstiftning.

Nämnden instämmer i utredningens bedömning att det finns ett behov av en separat översyn som utreder möjligheten att neka ombud, biträden och stödpersoner när det utifrån jämställdhetsperspektiv, inklusive frågan om hedersrelaterat våld och förtyck, kan anses olämpligt att de medverkar vid ett myndighetssammanträde (20.2.6). Frågan är viktig men samtidigt komplex.

Nämnden instämmer därför i utredningens bedömning att det behöver beslutas om utifrån en utredning med möjlighet att utvärdera frågan utifrån ett helhetsperspektiv.

Ordförande

Sedat Arif

Förvaltningsdirektör

Britt-Marie Pettersson

Farishta Sulaiman (M), Ingrid Gunnarson (M), Anna Adell (M), Jacqueline Maly (SD) och Mia Lindqvist (SD) reserverar sig muntligen mot beslutet, till förmån för att tillstyrka förslagen i remissen från Arbetsmarknadsdepartementet.

Michael Högberg (L) lämnar särskilt yttrande.